

retning om den ubestridte King of Rock and Roll Music siden hans død i 1977. Af mange mulige vinkler har instruktørparret valgt den mindst interessante og den mest overflødig: at repetere de alment kendte ydre omstændigheder, som diverse nekrologer har understreget, og som John Carpenter én gang har præsenteret.

»This Is Elvis« er altså ikke Elvis Presley, men en beskeden del af hans myte, en rimelig sandfærdig fremstilling af hans karrieres udvikling - og en helt forløjet efterskrift til hans sidste år og dødsfald, hvor omstændighederne ikke vurderes i en konfrontation mellem legende og virkelighed, men fortolkes ind i en sang. Fra den sidste koncert, seks uger før døden, står Elvis Presley på scenen i fysisk totaloplysning, med ansigtet svulmende til ukendelighed og sveden piskende ned over de næsten forsvundne øjne, og sangen er »My Way«, den fransk-amerikanske ballade, der med sit heroisk-deterministiske indhold er blevet en moderne klassisk farvelsang for adskillige entertainerne. Den sang bliver filmens eneste bud på fænomenets skæbne.

Elvis Presley valgte selv sin deroute, siger filmen og befrier sig bekvemt fra at vurdere alle de kræfter, der reelt styrede hans karriere og efterhånden også hans privatliv. Sammenholdt med den diskretion, der præger filmens afsløring af Elvis' sidste år, bliver betingelserne åbenbare: »This Is Elvis« er først og fremmest lavet på nåde af manageren Tom Parker og The Elvis Presley Estate.

De har som tak givet lov til at filme i Elvis Presleys ejendom Graceland, der beses med ærefrygtsbærende håndholdt kamera - optagelser der i deres overfladiske sightseeing blot er arrangeret ind i mosaikken for at give en tilsyneladende fornemmelse af miljøet omkring Elvis. Som dokumentarister snyder Leo og Holt i øvrigt flere gange ved at simulere nogle af spillescenerne som ægte newsreel-optagelser. At kronologien enkelte steder også er forkeret, må blive producenterens slagsmål med fanklubben. Den kan da stille sig tilfreds med, at den kendte historie er fortalt uden afgørende forstyrrelser, samt at de mange klip fra TV-shows, fra afrejsen til Tyskland og fra borgmesterbefipelse over de første rockkoncerter endnu en gang virker som kuriøse, men underholdende vidnesbyrd om tidens karakteristiske reaktion.

Om mennesket Elvis Presley fortæller filmen således meget lidt, og meget var der måske heller ikke at fortælle. Om entertaineren giver filmens klip nogle præcise indtryk af hans forvandling fra sky dreng til en erotisk appellerende, vitalt optrædende og frigtort, fremragende sanger på scenen, mens uddrag af hans spillefilm bekræfter erindringen om den sløve, udtrykshæmmede skuespiller, der kun kunne folde sig ud i sangen.

Hvis man skal tage filmen for pålydende, var Elvis Presley fysisk og psykisk mest i balance i de to år, han var i hæren. Med denne - utilsigtede? - morale er »This Is Elvis« trods den moderigtige drama-dokumentariske form en meget gammeldags film. (This Is Elvis - USA 1981).

Michael Blædel

THIS IS ELVIS

This is Elvis. USA 1981. **P-selskab:** Warner Brothers. **Ex-P:** David L. Wolper. **P/Instr/Manus:** Malcolm Leo, Andrew Solt. **As-P:** Bonnie Peterson. **P-leder:** Lorin Salob. **Instr-ass:** Rob Stein, John Whittle. **Dialog:** Joe Esposito, Linda Thompson, Ral Donner, Lisha Sweetnam. **Speakere:** Virginia Kiser, Michael Tomack. **Kons:** Col. Tom Parker, Joe Esposito, Jerry Schilling. **Foto:** Gil Hubbs (farve). **Kamera:** John Conner. **Video-sekvenser:** Phillips Savenick. **Klip:** Bud Friedgen, Glenn Farr. **Dekor:** Charles Hughes. **Kost:** Frank Tauss, Judy Truchan. **Musik:** Walter Scharf. **Sange:** »(Marie's the Name of) His Latest Flame« af Doc Pomus, Mort Shuman, »I'll Fly Away« af Albert Brumley, »Moody Blue«, »Suspicious Minds« af Mark James, »Sixty Minute Man« af William Ward, Rose Mark, »Rocket 88« af Jackie Brenston, »Mystery Train« af Herman Parker Jr., Sam Phillips, »That's When Your Heartaches Begin« af William Raskin, George Brown, »That's All Right«, »My Baby left Me« af Crudup, »Wichcraft« af Carolyn Leigh, Cy Coleman, »Shake, Rattle and Roll« af Charles Calhoun, »Flip, Flop and Fly« af Lou Willie Turner, Charles Calhoun, »Heartbreak Hotel« af Boren Axton, Tommy Durden, Elvis Presley, »Hound Dog«, »Jailhouse Rock« af Jerry Leiber, Mike Stoller, »Merry Christmas, Baby« af Johnny Moore, Lou Baxter, »Don't Be Cruel« af Otis Blackwell, Elvis Presley, »(Let Me Be Your) Teddy Bear« af Kal Mann, Bernie Lowe, »GI Blues« af Sid Tepper, Roy C. Bennett, »Love Me Tender« af Elvis Presley, Vera Matson, »I've Got a Thing About You Baby« af Tony Joe White, »I Need Your Love Tonight« af Sid Wayne, Bix Reichner, »Blue Suede Shoes« af Carl Lee Perkins, »Viva Las Vegas« af Doc Pomus, Mort Shuman, »Too Much Monkey Business«, »The Promised Land« af Chuck Berry, »Always On My Mind« af Wayne C. Thompson, Mark James, Johnny Christopher, »Are You Lonesome Tonight« af Roy Turk, Lou Handman, »My Way« af Claude François, Jacques Revaud, Lucien Thibault, Paul Anka, »An American Trilogy« (trad.) arr. af Mickey Newberry, »Memories« af Billy Strange, Scott Davis - alle med Elvis Presley; »Love Me Tender« af Presley, Vera Matson, med Presley, Frank Sinatra: »Furry Lewis' Blues« af Furry Lewis, Harry Godwin, »Back Porch Blues« af Marty Wareski, med Furry Lewis; »It's Nice to Go Trav'ling« af James Van Heusen, med Frank Sinatra, Joey Bishop, Sammy Davis, Jr., Elvis Presley; »I Wanna Hold Your Hand« af John Lennon, Paul McCartney, med The Beatles; »Kung Fu Fighting« af og med Carl Douglas. **Medv.:** David Scott, Paul Boensch, Johnny Harra, Lawrence Koller, Rhonda Lyn, Debbie Edge, Larry Raspberry, Furry Lewis, Liz Robinson, Dana MacKay, Knox Phillips, Cheryl Needham, Andrea Cyrill, Jerry Phillips, Emory Smith. **Længde:** 88 min. **Org. længde:** 101 min. **Udl:** Warner & Metronome. **Prem:** 18.9.81 - ABCinema + Bio 5 (Aalborg). **NB:** Der er uddrag af følgende film: »Love Me Tender« (1956), »Loving You« (1957), »Jailhouse Rock« (1957), »GI Blues« (1960) og »Viva Las Vegas« (1964) samt af følgende TV-programmer: »Dorsey Show« (1956), »Milton Berle Show« (1956), »Ed Sullivan Show« (1957), »Elvis« (1968) og »Elvis in Concert« (1977).

Elvis Presley

Kort sagt

Filmene set af
Michael Blædel (M.B.)
Ebbe Iversen (E.I.)
Ib Monty (I.M.)

BABYLON

Instruktør: FRANCO ROSSI

»Babylon« er en dokumentpræget tempartagning på de sociale realiteter, der dominerer Londons fattige sidegader og er den direkte baggrund for sommerens optøjer i Brixton. Optøjer og racistiske konfrontationer som kulmination på mange års uligheder og skuffede forventninger. Margaret Thatchers politik har det sidste år været benzín på bålet, og midt i flammerne står den befolkningsgruppe, der har hovedrollerne i »Babylon«, de vestindiske immigranter, der først ventede social rejning efter Jamaicas frigørelse i 1962, siden forlod ghettoerne i Trenchtown for at håbe på fremtiden i England, hvor virkeligheden skulle vise sig som en ny ghetto for dem. Den italiensk-engelske klipper og dokumentarinstruktør Franco Rossi har suget sig ind på atmosfæren og dens forudsætninger gennem skildringen af en lille flok jamaicanere, og han ser på omverdenen gennem deres øjne, som fortolker af en reggae-sang i dens monotone rytme og tilbagevendende protest. Der er i materialet oplæg til en stor elegi om den engelske fallit, men filmen bliver hængende i det fragmentariske, i den bevidst ikke-individualiserende personschildring, og historien om det moderne Babylon er derfor nærmere orienteringen end den kunstneriske oplevelse. Mere nødvendig end vellykket, mere hævde end analyserende - hvilket utvivlsomt vil gøre den til en kult-film på venstrefløjens. (Babylon - England 1980).

M.B.

KVINDEN DER GRÆDER

Instruktør: JACQUES DOILLON

Jacques Doillons stil er konsekvent nok. Det er dens grundlag, der er smuldrende. Korte tableauer som lystavle for instruktørens uforløste selvbeskuen, følelseskonstruktioner, der ligner en teoretisk selskabsleg, skønt de måske er endog meget personlige - og instruktørens egen placering mellem to kvinder, der ikke forsynes med én undskyldning for at føle sig tiltrukket af denne mandstype, som hele vejen er placeret på to skridts afstand i kølig og indolent ophøjet-

hed. Doillon skræller sin film for udenomsværker: en stue og tre personer og et neutralt tilstedeværende kamera til at koncentrere sig om skuespillernes udtryk og replikkernes betoning. Det er kammerespil i den nøgneste form, og den der lykkedes for Doillon i »Landsbyttøsen«. Denne gang er distancen til historien for lille, til følelserne for stor, og »Kvinden der græder« ligner i hele sit puslespilsagtige »Hvem-finder-sig-hvor-længe-i-hvormeget-og-hvorfor-gør-vi-det« om den film, instruktøren skulle have lavet for familien hjemme, inden han forløst og klogere gik videre i sit arbejde. (La femme qui pleure - Frankrig 1979).

M.B.

KOLLESMÆK TIL HÅRDE BØRSTER

Instruktør: JOHN FLYNN

Filmen er ikke så brutal, som dens plumpe danske titel lader formode. Faktisk er den temmelig tunge og forudsigelige historie fortalt med en sympatisk moderation i brugen af de mere voldsomme virkemidler, men konklusionen er alligevel den fra nyere amerikanske film velkendte og ikke særlig behagelige – at selvtægt er moralsk forsvarlig og vold et rimeligt middel til at bekæmpe vold. Her drejer det sig om et fattigt boligkvarter i New York, hvor en bande slemme slubberter huserer fælt, indtil en brav sømand (Jan Michael Vincent) får inspireret de terroriserede beboere til et samlet opgør med bøllerne. Filmen er pænt og traditionelt instrueret, og man kan godt give den ret i, at man ikke passivt skal finde sig i alting, og at solidaritet er bedre end indbyrdes ligegyldighed. Men det gør ikke påstanden om, at kun vold i sidste ende kan afskaffe vold, mere acceptabel.

E.I.

S.O.B. – HØJT SKUM

Instruktør: BLAKE EDWARDS

Filmen er Blake Edwards' hævn over det Hollywood, der har blandet sig utidigt i nogle af hans tidligere films tilblivelse, men i dette tilfælde er hævnene ikke sød, satiren er uden glød, og humoren er langt fra sprød. I stedet er historien om producenten, der forvandler sin smagløse musical-fiasko til en smagløs sex-succes, blevet en larmende og lavkomisk farce, et grotesk og grassatløbende orgie i uvittig vulgaritet, og Blake Edwards sætter sine satiriske uppercuts ind med en broglæggerjomfrus elegance. Man har betydelig sympati for de hærdede veteraner William Holden, Robert Webber og Robert Preston, som mod alle odds former filmens få fornøjelige øjeblikke. Men den spasmodiske Richard Mulligan – der via »Skum« er blevet en slags Burt of a Nation – skaber sig på det skændigste, og hvis man finder det stimulerende at se Julie Andrews blotte barnen, bør man snarest kontakte Nikolaj Tjenesten. »S.O.B.« er en forbitret mands tænderskærende terapi, rig på galde og fatigt på forsonende momenter. Måske havde

Hollywood gjort Blake Edwards en tjeneste ved at blande sig utidigt i filmens tilblivelse? (S.O.B. – USA 1981).

E.I.

TA' DET MED ET SMIL

Instruktør: RICHARD DONNER

»Ta' det med et smil« er ikke nogen rigtig overbevisende film, men den er mindre overbevisende på en meget underholdende måde, og uden at overse dens svagheder kan man godt ta' den med et smil. Den intense og sært fascinerende John Savage spiller Roary, der som handicappet efter et selvmordsforsøg får selvrespekt og håb i kredsen omkring værtshuset Max's, hvor livsduelige invalider mødes i munter trods mod deres begrænsede udfoldelsesmuligheder. Historien er en hyldest til disse ukuelige mennesker og et opgør med den følelseskolde egoisme, som ret beset er en værre form for forkrøbling. Optimismen – og alt andet i filmen – er håndfast formuleret, lidt for demonstrativt kvikt og kækt, og personskildringen er bygget op af psykologiske Legoklodser. Men man fornemmer, at Richard Donner (»Tegnet« og »Superman«) selv tror på historien, og han fortæller den med en ganske medrivende professionel dygtighed og med glimrende assistance fra mesterfotografen Laszlo Kovacs og en række fortræffelige skuespillere, ikke mindst Diana Scarwid som servitrice. Tror man ikke selv helt på denne lovligt eftertrykkelige og højtgearedede solstrålehistorie, så tror man i hvert tilfælde på instruktørens tro på den, og det er dog noget. (Inside Moves – USA 1981).

E.I.

John Savage i »Ta' det med et smil«.

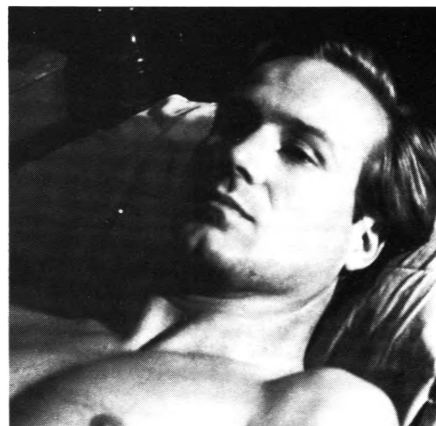
VOLDTÆGT

Instruktør: YANNICK BELON

Når det vigtigste af alt for en instruktør er at formidle et bestemt budskab så grundigt og begribeligt som muligt, får man en film som »Voldtægt« – sober, seriøs, sympatisk og temmelig uspændende. Emnet er væsentligt, nemlig den traumatiske effekt, som en brutal voldtægt har på sit offer i form af ydmygelse, angst og en paradoksal skyldfølelse, og Yannick Bellon gør sig betydelig umage for at belyse alle sagens aspekter, inklusive de nye ydmygelser i retsmaskine-

riet, hvor den voldtagne kvinde nærmest selv kommer til at stå som anklaget (var hun monstro ikke selv ude om det?). Men mens selve voldtægten er skildret med en realisme, som klart viser det modbydelige i forbrydelsen, låser filmens pædagogiske iver den derefter hurtigt fast i det éntydige, firkantede og forudsigelige. Her skal skabes debat, så det batter, og al respekt for den hæderlige hensigt, men den resulterer bare ikke i god filmkunst – højst i en tankevækkende visualiseret kronik. (L'amour violé – Frankrig 1980).

E.I.

William Hurt i »Øjenvidnet«.

ØJENVIDNET

Instruktør: PETER YATES

Parret Steve Tesich/Peter Yates fortsætter hermed samarbejdet, der i »Udbrud« resulterede i så charmerende og vital en film. Men med »Øjenvidnet« forsøger de sig i thriller-genren, og filmens optakt er glimrende. Vi holdes i uvished om, hvor vi i det hele taget skal hen med historien, der indledes med mordet på en vietnamesisk immigrant og blakket forretningsmand, og filmen spreder en del frugtbar usikkerhed omkring hovedpersonerne. Men efterhånden tynges filmen af, at den ind i thriller-handlingen væver så mange sidetemaer om Vietnam-veteraner, jødiske flygtninge, politifolks privatliv, forholdet mellem forældre og voksne børn og forholdet mellem mand og kvinde, at det medfører en forplumring og med slutningen er vi helt ovre i det utroværdige. Filmens stærkeste kort er nok William Hurt i rollen som vicevært, der finder liget, og som bruger anledningen til at komme i kontakt med den kvindelige TV-journalist, som han har forelsket sig i via skærmen. Vi har endnu ikke set Hurts filmdebut i Ken Russells »Altered States«, men i »Øjenvidnet« er han i hvert fald konstant fascinerende. Han formår på engang at præcisere den psykologiske karakteristikk med små midler og at holde så meget tilbage, at han holder os fast i nysgerrighed over for den figur, han spiller. Sigourney Weaver yder ham smukt modspil som journalisten, hvorimod Christopher Plummer tér sig, som om han var gået forkert og medvirkede i en helt anden film end de to andre. (Eyewitness - USA 1981).

I.M.